

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četrletno 6 K. in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.
Telefon številka 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglaševanje sprejema upravnštvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglaševanje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Slovenci ob smrti papeža Leona XIII.

Katoliki in nekatoliki priznavajo, da je imel Leon XIII. svetovno obzorje tudi v tem smislu, da je imel obči pregled o politiki pojedinih držav in vsakateri vrste narodov. Jasno je gledal v položnje sedanosti, a je s svojega staljša izvajal tudi teoretične posledice ter skušal iz teh za katoliško cerkev in v obče za krščanstvo izvajati tudi praktične tvorbe, naredben in prenaradbe.

Poštevati je s svojega obče obzorja seveda tudi Slovanstvo v skupnosti, ker je, seveda, menil in želel, da bi katoliška cerkev pridobila tudi od te velike skupine krščanskih narodov in narodnostij. S svojo zaamenitvijo okrožnice, s katero je postavil in potrdil poseben praznik sv. Cirila in Metodiju, je, rekli bi, potrkal na vrata slovanškega skupnega doma. Dal je razumeti, kako naj bi se Slovani uredili! Ako je želel v prvi vrsti, da bi se s ciril-metodijško cerkvijo Slovani približali Rimu, kolikor niso že v uniji združeni z njim, namignil je s tem zajedno, naj se Slovani, zapadni in vstočni, vzbude ter uredi, kakor jim ugaja najbolje. On gotovo ni zahteval, da bi pravoslavni Slovani zapustili svojo podedovano slovanško cerkev, oziroma staroslovenski ciril-metodijški obred, no, ako je spoštoval stare tradicije pri večini Slovanov, tudi ni mislil, da bi se upiral zapadnim Slovanom, ako bi se zopet oprjel isti stari tradiciji ciril-metodijške cerkve. V jednem in istem pogledu je torej v svojih mislih prepuščal svobodo Slovanom obeh skupin. Bilo je torej na zapadnih Slovanih, da bi se poslužili te svobode, kakoršne poglavarji katoliške cerkve že davno niso dajali.

Ako bi bili zapadni Slovani s svojimi cerkvenimi načelniki vred razumeli svoje potrebe, potrebe časa, vzdignili bi se bili kakor jeden mož, pa delovali na to, da se jim povrne ciril-metodijška cerkev. Če tudi so videli in bi bili mogli videti, da zapadnemu Slovanstvu bo posvetna politika delala zapreke, bi bila ta poslednja vendar morala poštovati skupni vzlet zapadnih, recimo, latinskih Slovanov.

Kaj pa smo videli od leta 1885. sem mesto takega vzleta? Poljaki so ostali Poljaki, Hrvatje so se bavili in se še bavijo

PODLISTEK.

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisal H. Sienkiewicz.
Poslovenil Podravski.

II.

Viadrovski je bil preveč razumen človek, da ne bi spoznal, da na ta način nekako meče kamenje v gospo Elzenovo, toda bil je človek vseskozi zloben — torej je govoril to nalašč. Gospa Elzenova je tudi poslušala njegove besede s tem večjo nezadovoljnostjo, čim več je bilo v njih resnice. Svirski je bil pripravljen rezko odgovoriti; vsekako pa je spoznal, da ni treba razumeti teh reči tako, kakor bi se besede Viadrovškega mogle k temu prilegati, torej je namenil dotakniti se te zadeve od druge strani.

»Náme je napravljalo močan utis v francoskih romanih nekaj drugega«, je dejal, »namreč to, da je to svet nerodovitnih žensk. Po drugod, kjer se dvoje ljudij na pravi ali nepravi način ljubi, je posledica te zveze — otrok, tu pa ni nikjer takega otroka. Kako je to čudno! Zakaj tem gospodom, ki pišejo romane, zdi se mi, niti ne more to v glavo, da ljubezen ne more ostati brez kazni.«

nekoliko z glagolsko mašo; Slovaki so ostali v ozadju radi prehudega madjarskega pritiska; Čehi so nekoliko vzgoreli tudi v literaturi in po nekkih novinah vsodbujali narod k vzletu, za kateri je bil Leon XIII. dal podstavo in prihrko, a koncem koncev ostalo je vse pri starem med Hrvati, Slovaki in Čehi. Kar pa se dostaje Slovencev, so prišli ravno za vladanja pokojnega Leona XIII. z dežja pod kap, seveda ne po krivdi papeževi, temveč vsled krivde posvetne tradicijonalne politike in potem po krivdi vseh tistih, ki stoje na čelu slov. posvetne in cerkvene politike.

Ravno vsled tega, da so se bili med Slovencev začeli vsaj nekaj zavedati gori omenjene zasmenite in slavne okrožnice sedaj v Bogu počivajočega papeža, se je takoj prva leta po izdajstvu te okrožnice posvetna politika s pomočjo cerkvenih načelnikov in njihovih slepih slug zadrla na Slovence v obče, in na tiste, ki so se zavedali sedanjih narodnih dolžnosti, še posebej.

Dovolj je, da se spominjamo, kaj sta uganjala »Rimski katoliki« in »Slovenec«, in kaj uganjala poslednji list še do današnjega dne. Oba organa sta služila in jeden njiju še služi posvetni, protislovanški politiki. Tako delovanje v takem odločilnem času za življenja papeža Leona XIII. je bilo in je dejansko prokletstvo nad slovenskim narodom, in zgodovina nam ne more dokazati nikjer, da bi bil slovenski narod v celoti zaslužil tako prokletstvo. — Po človeški sodbi je v tem velika krivica za slovenski narod, in tolažiti bi se mogli le, ko bi ta krivica povzročila probujenje slovenskega naroda, da bi jo zavrnili in popravili s pozitivnim delom.

Noben slovanških narodov ni imel poslednjih dvajset let tako hude usode, kakor slovenski, kar se dostaje vodstva v cerkvenem pogledu. Na nobenem slovanškem zapadnem narodu se ni cerkvena politika zgrešila toliko, kakor na slovenskem, a noben slovanški zapadni narod ni imel ravno glede na cerkveno politiko tako slabega narodnega posvetnega vodstva, kakor ravno slovenski. Ob periferiji slovenskih dežel so se trudili nekoliko, da bi paralizovali pogubno politiko slovenskega središča, a niso bili krepki dovolj, da bi jo popravili, kar so v središču zagrešili na vsem narodu.

Tako je minulo dobrih 18 let, ne da bi bili v teh letih — za življenja Leona XIII.

»Kakoršna družba, takošno slovstvo«, odvrnil je stari Kladski. »Znano je vendar vsem, da prebivalstvo v Franciji izumira. Dete v višjih slojih — to je nekaj posebnega!«

»Mais c'est plus commode et plus elegant«, posegel je vmes Sinten.

Toda Kresovič, ki se je smejal že poprej, rekel je na to:

»Slovstvo sitih postopačev, ki mora zginiti žnjimi vred.«

»Kaj pravite, gospod? — vprašal je Sinten.

Dijak obrnil je k njemu svoje jezno lice!

»Jaz pravim: slovstvo sitih postopačev!«

A Porecki je znovič odkril Ameriko!

»Vsak stan ima svoje dolžnosti in svoje zabave. Jaz imam dve strasti: politiko in fotografijo.«

Toda obed se je bližal h koncu in čez četrte ure so odšli v stranski salon na kavo. Gospa Elzenova je prižgala tanko cigareto in naslonivši se ugodno na naslonjač, je položila nožico na nožico. Zdelo se ji je, da naka zanemarjenost mora ugažati Svirskemu, kakor umetniku in nekoliko ciganu ob enem. Ker je pa bila sorazmerno nizke rasti in precej široka v bedrib, se je pri tem pre-

— dosgeli kaj znatnega ali celo odločilnega v cerkveni politiki. Tako je papež Leon XIII. živel zastonj, kar se dostaje slovenskega naroda! In če poštujemo, da se je zastran in vsled dobrin želja Leona III. ravno na Slovanem se poslabšalo, moramo pač trditi, da ravno življenje Leona XIII. bo sicer spominjalo Slovence na njegovo veličje, a zajedno vzbujalo grenke spomine glede na tisto nesrečno, posvetno in cerkveno politiko, ki še na dalje tlači skupnost slovenskega naroda. Ti, ki vodijo usodo slovenskega naroda, niso se pokazali vredne, da je bila katoliška cerkev dobila Leona XIII., a moralna odgovornost pada nekoliko tudi na vslovensko duhovno in posvetno inteligencijo, da je trpela in še trpi tako domačo politiko, sosebno v sredini slovenskih dežel.

Fr. Podgornik.

Pred durmi konklava.

Včeraj je imel sveti kolegij VIII. sejo. Tej seji so prisustvovali vsi prejšnji kardinali in novodošli kardinal Richelmy, nadškof turinski.

V seji so se pritožili, da ni bila prečitana oporoka pokojnega papeža Leva XIII. v seji svetega kolegija. Kardinali so izvedeli določila oporoke še-le iz listov. Kardinali so grajali to dejstvo, kajti tudi oporoka Pija IX. je bila odprta in prečitana v seji svetega kolegija.

Kardinal dekan je odgovoril, da je bilo to odvisno od izvršiteljev oporoke. Kardinal Mocenni, ki je eden izvršiteljev, je dejal, da ker so ista določila zasebnega značaja, niso izvršitelji oporoke smatrali potrebnim, javiti jih svetemu kolegiju.

Število kandidatur se vedno manjša, kajti opuščajo se one, ki nimajo nade, da bi prodrle. Govori se, da kamerlengo kardinal Oreglia noče biti izvoljen in da je dejal, da, ako bi v prvem skrutiniju dobil kako število glasov, prosil bi svoje volilce, naj oddajo njemu namenjene glasove o pristopu kakemu drugemu kardinalu. Glede »pristopa« moramo našim čitateljem nekoliko pojasniti. Kardinali volijo z glasovnicami, katere polagajo v kelih. Ko so vsi kardinali položili svoje glasovnice, se prične skrutinij. Skrutinij opravljajo trije, nalašč v to izvoljeni kardinali. Edeu teh treh kardinalov jemlje glasovnice iz kelih in jih šteje glasno, da se

križanju nog dvignila njena sukničica nekoliko previsoko. Mladi Kladski je spustil takoj užigalnice ter jo jel iskati po tleh, a to tako dolgo, da ga je svetnik stric sunil neznanov v bok in zašepetal jezno:

»Kaj se ti zdi! Kje pa si?«

Mladi plemič se je vzravnal in zašepetal:

»Prav za prav ne vem.«

Gospoj Elzen je bilo znano iz skušnjaj, da moški, celo oni, ki so dobro vzgojeni, kjer si le samo morejo dovoliti, postanejo surovi, zlasti nasproti ženskam brez varstva. To pot zares ni zagledala kretanja mladega Kladskega, vendar zapazivši njegov malomaren in skoro ciničen smeh, s kakoršnim je odgovoril stricu, je bila prepričana, da govori o njej. In začutila je v svojem srcu preziranje do vse te družbe, izvzemši Svirskega in Kresoviča, o katerem je slutila, da je pri vsej svoji socijalni mržnji do žensk njene vrste zaljubljen vanjo. Do resnega življenja napada jo je skoro spravljal Viadrovski; zdelo se ti je, da se je naučil za vse to, kar je tu pojedel in popil, zastrupiti ji vsako žlico kave in spriditi ji vsako dobro voljo. Govoril je splošno, navidezno nepristransko o ženskah, ne prekoračivši mej dostojnosti, vsekako pa je na dnu njegovih besed bil ne samo cinizem, marveč tudi neko oikanje na

prepriča, so-li vsi kardinali oddali svoj glas. Na to druga dva odpirata glasovnice eno za drugo in glasoval čitata na njih napisana imena. Drugi kardinali imajo pa pred seboj listo z imeni vseh kardinalov in na vsako poklicano ime si naredijo znamenje. Kolikor glasov dobi en kardinal, tolikokrat je njegovo ime poklicano in toliko znamenj ima na listi vsakega kardinala. Ako dobi en kardinal že v prvem skrutiniju potrebni dve tretjini glasov, tedaj je isti izvoljen papežem in volitev je končana. Ako se pa ni dosglo tega v prvem skrutiniju, tedaj se takoj vrši takozvani »pristop« z drugačnimi glasovnicami, na katerih, mesto da je bilo pisano: »Eligo« — volim, je pisano »Accedo« — pristopam. O »pristopu« sme vsak kardinal zapisati ime družega kardinala, samo ne sme zapisati imena onega, katerega je bil zapisal prej. Ker bi pa to lahko povzročalo zmešnjavo in raztresenje glasov, smejo kardinali, ki nočejo pristopati k drugemu, napisati na svojo glasovnico besedo: »Nemini« — nikogar. Ako je n. pr. v prvem skrutiniju dobil kardinal A. 25 glasov od 50tih volilcev in je bilo oddanih ostalih 25 glasov trem ali štirim drugim kardinalom, tedaj o pristopu napišejo na glasovnico oni kardinali, ki so prej glasovali za kardinala A, besedo »Nemini«. Ako je od onih 25 kardinalov, ki so prej volili druge, pristopilo o pristopu vsaj 13 kardinalu A., tedaj je ta izvoljen papežem, ker se glasovi »pristopa« sešetejo glasovom prvega skrutinija Torej 25+13=38, kar je pri 50 več, nego dve tretjini.

V konklavu leta 1878. je dobil kardinal Pecci v prvem skrutiniju 23 glasov. Ta skrutinij je bil pa razveljavljen radi nekaterih nerednosti. V drugem skrutiniju je dobil kardinal Pecci 26 glasov, a v naslednjem »pristopu« drugih 12, torej vsega skupaj 38. A ker je bilo 63 kardinalov volilcev, ni bilo to število glasov še zadostno. V naslednjem skrutiniju je dobil pa 44 glasov, torej tri glasove čez dve tretjini, in tako je bil kardinal Joakim Pecci postal papež Lev XIII.

Torej, kakor smo prej dejali, je kardinal Oreglia izjavil, da bo prosil svoje volilce, naj v »pristopu« oddajo svoje glasove drugemu kardinalu, ker on da se ne čuti sposobnega nositi teže skrbij papežtva. Mejtem pa zadobiva vedno več probailnosti kardinal Vannutelli. — Govori se, da Rampolli naklonjeni volilci, ako bi videli, da njihov kandidat ne more prodrati, pristopijo kardinalu Vannutelli-ju.

značaj gospe Elzenove in njenega društvenega položaja, kar je bilo naravnost razžaljivo in za njo neizrekljivo pikro, zlasti v navzočnosti Svirskega, ki je trpel in se dolgočasil ob enem.

Torej ji je tudi odpadel kamen od srca, ko so se gostje končno razšli in je ostal slikar sam.

»Aa!!« vskliknila je ter si globoko od-dahnila, »glava me je začela boleti in sama ne vem, kaj se godi z menoj?«

»Vtrudili so vas!«

»Da, da, še več, nego utrudili!...«

»Čemu pa jih, gospa, vabite?«

Ona pa, nemožna nadvladovati dalje svoje živce, se mu je nekako razburjeno približala.

»Sedite, gospod, in niti se ne ganite! Ne vem... nemara zgubim na ceni v vaših očeh, toda meci je to potrebno, kakor zdravilo... O da! Za trenutek ostati tako pri poštem človeku... O da!...«

Po teh besedah je sela k njemu in naslonila glavo ob njegovo ramo.

»Trenutek tako, le za trenutek!«

In nakrat so se ji trepalnice porosile s solzami, toda jela je pokladati sedaj pa sedaj prst na usta Svirskemu, v znamenje, naj ne govori nič in tudi njej pusti molčati.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 29. julija 1903.

O položaju. Gospod Koerber je bil te dni potoval na cesarski dvor v Ischl, a se je že povrnul na Dunaj. Precej soglasno se nava-
jajo kakor povod temu potovanju: elemen-
tarne katastrofe na raznih krajih, želja dež.
odborov, da se skličejo deželni zbori in
sladkorno vprašanje. No, težko je od sebe
odkloniti misel, da ne bi bil gospod mini-
sterski predsednik nič poročal cesarju tudi o
notranji politični in parlamentarni krizi. Ta
misel se nam usiljuje tem bolj, ker glasovi o
novih pogajanjih med Čehi in Nemci po-
stajajo ravno te dni pogostejši in glasnejši.
Čuje se, da misli gospod Koerber zopet po-
nižno prositi svoje nemške profese, naj
milostno privole v kako koncesijo Čehom
v prilog, da bi mogel na podlagi tega za
četi novo pogajanje s temi poslednjimi. Potem-
takem hoče dr. Koerber pasti zopet v stari
greh, hoče začeti tako, da bo že v začetku
jamstvo — nevspeha. V čemer vidijo vsi
pametni in razsodni politiki vir vsemu seda-
njemu zlu, vzrok totalnemu ponesečenju
Koerberjeve politike, ravno tega se hoče dr.
Koerber tudi nadalje krčevito držati, kakor
da je to najprimernejše sredstvo. Tako se je
zaril v misel, da brez privoljenja Nemcev ne
sme nič privoliti Čehom, da tudi sedaj hoče
prositi Nemce, naj privole kaj; prepušča
torej Nemcem v razsodbo, v koliko da so
češke zahteve opravičene? To je največi ne-
zmisel, to je nelogičnost na najkrajnejši točki.
To je istotako kakor da bi sodišče v kaki
zapleteni in težki civilni pravdi prepustilo
razsodbo eni prepirajočih se strank!
Je li možno, da bi bila na stvari interesirana
stranka objektivna? Čehi in Nemci so v
pravdi med seboj. V takih pravdah pa treba
v prvi vrsti brezpogojne objektivnosti na
strani sodnika. Prepuščati razsodbo Nemcem,
je toliko, kakor ne hoteti poravnave. Edino
korektno bi bilo, da bi vlada brez vsacega
predsodka in z vso objektivnostjo proučila in
pretehtala ves kompleks spornih točk, da bi
si potem izključno na podlagi vestnega last-
nega proučenja ustvarila svojo pravično sodbo
in bi slednjič zastopala to posledajo z vso
energijo in na obe strani. To jedino bi moglo
dovesti do vspeha. Ali dr. Koerber noče tega,
ker tudi ne more, in je zapleten v svojlastni
krivi aksijom: da Nemci morajo določiti, ko-
liko smejo Čehi dobiti! Mesto da bi skušal
obe stranki miriti in zblíževati, se daje v
popolni zavisnosti od Nemcev vedno voditi od
zavratne misli: kako bi ustregel Nemcem in
nekako prevaril Čehe.

Človeku se res zdi skoraj neverjetno, da
se dr. Koerber ni ničesar naučil niti iz svojih
lastnih skušenj, ki mu pravijo, da s to tak-
tiko ne dosega svojega cilja! Gospod dr.
Koerber se rad ponaša se svojim ustavnim
smislom, se svojim konstitucionalnim mislje-
njem ter povdarja vedno s priloženim mu pa-
tosom, da je njegova glavna želja ravno ta,
da bi parlament izvrševal svojo konstitutivno
pravo do kontrole nad vlado.

Ali metoda, kakor si jo je priredil on,
izključa glavni pogoj za dosego tega cilja —
pomirjenje Čehov — in gospod Koerber naj
le taji kolikor, hoče, vendar je očitno, da nas
njegova metoda le oddaljuje od saniranja
parlamentarizma in nas bliža dobi bolj ali
manj prikritega absolutizma. O, mi se za-
vedamo dobro — saj poznamo proslulo av-
strijsko birokracijo z dr. om Koerberjem vred
— vsega zla, ki ga more Slov nom provzro-
čati avstrijski absolutizem.

Ali mi vemo tudi, da absolutizem sku-
pin, katerim je dr. Koerber — suženj, tišči
in boli in da je zlomljenje tega absolutizma
neizogiben pogoj, da pridemo do svobodnega
uživanja dobrot našega prava in avstrijskih
osnovnih zakonov! Rane, ki nam jih zaseče
začasna doba absolutizma avstrijske birokra-
cije, že prebolimo mi Slovanci z božjo po-
močjo, kakor smo preboleli že marsikaj. Da-li
pa država preboli brez velike škode novo in
povečano odtujenje med seboj in večino
svojih državljanov, to je drugo vprašanje, ki
sicer morda ne vznemirja dr. Koerberja, ki
pa je vendar-le življenjsko za državo.

Če je torej res, da misli g. Koerber
zopet prositi Nemce, povedano mu bodi, da
je začel vnovič valiti skalo navzgor, ki mu
gotovo zopet zdrkne v dolino. Pametno, pa-
trijotično in res državniško bi bilo, ako bi
dr. Koerber ali pa kdo drugi pogumno stopil
pred vladarja in bi lojalno izjavil: Veli-
čanstvo, rešitev iz krize, ki neizprosno iz-
podjeda temelje države, je jedino ta, da

država da vsem državljanom, kar jim gre
po pravu in nje zakonih! In postulat na-
gona samoohrane je, da se fakijsna opozi-
cija proti tej neizogibni državni potrebi
— z l o m i!

Iz ogrske zbornice. Včeraj se je v
ogrski zbornici razpravljalo o znanem ža-
lostnem dogodku na vojaških vsjah pri Tre-
binju v Hercegovini.

Prvi je govoril opozicijski poslanec
V i s o n t a y, kateri je vprašal honvedskega
(domobranskega) ministra, da-li so resnične
vesti, priobčene v časopisih o žalostnem do-
godku na vojaških vsjah v Hercegovini, kjer
se je uprav umorilo toliko ogrskih vojakov.
Vprašal je nadalje, da li je res, da so zdrav-
niki opozorili poveljnika že pred na veliko
nevarnost, ki preti vojakom, ako se bo mar-
širanje nadaljevalo in da-li je res, da se po-
veljnik niti ni zmenil za ta opomin, marveč
je zavkazal nadaljevanje marša ter se je vrhu
tega še odpeljal v kočiji naprej, mesto da bi
bil nadzoroval svoje čete. Sledjač je vprašal
govornik, da-li bodo kriveci kaznovani, kakor
zaslužijo.

Honvedski minister K o l o z s v a r y je
na to odgovarjal, da so se že večkrat delali
v Hercegovini jednaki in slični marši, ne da
bi se bila o tem pripetila kedaj kaka ne-
sreča. Takrat pa da je tekom marša tempe-
ratura grozno naraščala. Zavkazal se je valed
tega odmor v Novem Bileku, a ker so mo-
rali vojaki tam stati na solnceu in ni bilo
mogoče dobiti vode, smatral je poveljnik, da
bo boljše, ako se nadaljuje marš do Bileka,
kjer bo vojakom mogoče počivati v senci in
dobiti vode. A žalibog, da je na to valed
solničarice umrlo 15 oseb, 7 njih je še sedaj
v bolnišnici, drugi pa so med tem že ozdra-
vili. Uvela se je že tozadevna preiskava in
eventuelni kriveci bodo najstrožje kaznovani.
Minister je sledjač obljubil, da ukrene vse
potrebno, da se taki slučajji ne bodo po-
navljali.

Posl. P o l o n y i je trdil, da je brutalnost
avstrijske soldateske kriva na tem, da je onih
15 ogrskih državljanov izgubilo življenje. Ime-
noval je ta čin vandalizem, proti kateremu
se mora kakor vihar dvigniti ogorčenje vsega
naroda. To je zločin — dejal je govornik —
ki pokriva s sramoto avstro-ogrsko vojsko.
Onih 15 mrtvih so žrtve sistema vojaške
brutalnosti. Čudno je, da se taki slučajji do-
gajajo le v ogrskih polkih. V vojski se
pač grozno pazi na uniforme
in na konje, a se čisto nič ne
briga za človeško življenje.
Najhujše pa je to, da so častniki brcali one
vojake, ki so obnemogli in izmučeni cepali
na tla. (Na levici so tu vslikali: Krvniki,
morileci!) Pol ure po katastrofi so častniki
brezbrižno poslušali koncert nekega eigan-
skega orkestra. Govornik je na to trdil, da
je oficijelno poročilo o katastrofi v nasprotju
s tem, kar pripovedujejo očividci in je pre-
čital pismo nekega vojaka, ki je popisal su-
rovo postopanje častnikov nasproti onim vo-
jakom, ki niso mogli korakati naprej. (Klici
na skrajni levici: to je avstrijski sistem!)
Govornik je na to izjavil, da bo neodvisna
stranka principijelno odrekala rekrutni kon-
tingent, ako se ne bodo kriveci te katastrofe
najstrožje kaznovali in je predlagal, naj se
v znak sožalja prekine seja za 10 minut.

Ministerski predsednik, grof K h u e n,
je protestiral proti trditvi posl. Polonyi-ja,
da se z ogrskimi vojniki strožje postopa, nego
z avstrijskimi. Obžaloval je, da Polonyi
noče citiranega pisma izročiti vladi, ali pa
vsaj natančno pisca, da bi ga bilo potem
mogoče izpraševati.

Nekateri opozicijski poslanci so mu
v mejklich odgovarjali, da jim kaj takega
niti na um ne prihaja, ker nočejo pisca izro-
čiti njegovim načelnikom, kateri bi ga potem
naravnost ubili ali pa mučili do smrti.

Posl. P o l o n y i je potem izjavil, da je
pripravljen pokazati pismo nekaterim odlič-
nim članom v zbornici, a le pod pogojem,
da se avktorju tega pisma ne skrivijo niti
enega lasu.

Posl. E ö t v ö s in N e s s i sta koncem
seje izjavila, da nimata niskekega zaupanja v
zapričeto preiskavo.

Dogodki na Balkanu. V Carigradu
so zaprli albanskega maršala Majsel pašo.
Na pošti so namreč ustavili njegova pisma,
naslovljena na njegovega sina, ki se kakor
mlad častnik spopolnjuje v nemški vojski. V
teh pismih je poročal paša svojemu sinu o
bližajočem se prevratu v Turčiji.

Generalni inšpektor Hilmi paša nada-
ljuje preiskavo glede nasilstev turških vojakov

v vshodnih okrožjih skopeljskega vilajeta in
sicer na podlagi preiskovalnih listin avstro-
ogrškega in ruskega konzulata. Hilmi paša
nahaja se sedaj v Radovištu.

Avstrijski in ruski konzul sta na svojem
zadajem potovanju po okrajih Gosivar in
Tetovo konstatirala, da so bili kristijani žrtve
nezaslišanih turških grozovitosti. Poročala sta
o tej stvari odnosnima poslanštvoma v Ca-
rigradu.

Na železniški progi med Solunom in
Dede Agacem dogodil se je nov dinamitni
atentat. Blizo 95. kilometra so na mreč našli
veliko mino, napolnjeno z dinamtom in
opremljeno s kapsulo.

Rusija in Japan. Še vedno prihajajo
o razmerju med Rusijo in Japanom v svet
najrazličnejše vesti, ki si med seboj direktno
nasprotujejo. Med drugim trdi se celo to, da
je o bivanju ruskega vojnega ministra Kuro-
patkina v Tokio došlo do popluga spora-
zumljenja med Rusijo in Japanom glede
korejskega vprašanja. Iz pisanja japonskih
listov o tej zadevi dalo bi se celo sklepati,
da je Rusija, kar se tiče Koreje, celo kapitu-
lirala pred Japanom.

V povsem drugačni luči pa se vidi se-
danje razmerje med Rusijo in Japanom, ako
se je sodi po pisavi ruskih listov in po ve-
denju ruskih oblastev.

Da prepreči izvažanje žita iz Kitajske
v Japan, je Rusija pristanišče Njučvang za-
prla tuji trgovini in je generalu Kondrato-
viču izročila poveljništvo nad šestimi oboro-
ženimi trgovskimi ladjami, ki morajo krožiti
po reki Ljao in paziti na to, da se ne krši
zapretilo omenjenega pristanišča.

Rusija neprenehoma pošilja v Mandžu-
rijo ruske civilne osebe in ruske vojsake z
njih družinami, da se tako čim prej izvrši
kolonizacija dotičnih pokrajin. V kratkem bo
število ruskega civilnega prebivalstva v
Mandžuriji znašalo že kakih 100.000 duš.

Ravnatelj azijskega oddelka v Petro-
gradu imel je z nekim ameriškim časniki-
karjem pogovor, v katerem je izjavil, da se
Rusija ne le ne boji vojne z Japanom, mar-
več se je ne boji niti s peterimi velesilami.

Tržaške vesti.

**Slovesno umeščenje župana Sandri-
nellija** se bo vršilo jutri opoldne v izredni
javni seji.

V petek zvečer pa bo X. javna seja z
istim dnevni redom, kakor je bil določen
za sejo, sklicano za minoli petek, a odloženo
valed vesti, da je izvolitev župana Sandrin-
lija potrjena.

Imenovanja v redarstveni stroki.
Namestništveni konceptni praktikant Karol
baroa Bourguignon in redarstveni konceptni
praktikant Karol Mittler sta imenovana za
časnim konceptistima na c. k. redarstvenem
ravnateljstvu v Trstu; finančni konceptni
praktikant Alojzij Gustin pa redarstvenim
konceptnim praktikantom.

**In še o imenovanju uradnikov v
finančni stroki.** Prejeli smo:

Dozvolite nam, da tudi mi spregovorimo
dve tri ozirom na razpis uradniških mest v
finančni stroki in ozirom na članke v Vašem
listu, s katerimi ste nekoliko razkrili in
osvetlili postopanje mogotcev na c. k. fi-
nančnem ravnateljstvu. Res je vredno vsega
obsojanja tisto urivanje raznih tujih Benja-
minov na mesta, katera bi morali podeljati
v prvi vrsti svojim lastnim mlajim uradni-
kom, službujočim v dotičnih oddelkih, izlasti
ko imajo ti uradniki vse predpisane izpite in
v mnogih slučajih celo bolj kvalifikacijo,
nego pa protežranci.

A sedaj čujemo, da se zopet nekaj pri-
pravljajo, kar bi, ako se uresniči, pomenjalo
pljusko v obraz mnogim uradnikom račun-
skega oddelka, posebno pa onim našim narod-
nosti. Na neko že dlje časa izpražnjeno mesto
na računskem oddelku se usiljuje mož, ki je
pred leti deloval na vse kriplje in z vso na-
vihanostjo, da je dobil mesto pri ces. kr.
finančni blagsajni. In sedaj zopet spletkari
isti mož, da bi se povrnil v računski oddelek,
kjer je pokriti mesto nesrečnega, a blagega
in nepozabnega Paternosta. V dosego tega
cilja se mož poslužuje raznih sredstev. Hlini
se tudi za — Slovence! Slovence se sicer
ni čutil nikdar, ali sedaj se tako menda do-
zdeva, da ne bi škodilo tako kameleonstvo.
Ali mi nismo pozabili raznih prilik, ko je ta
novi »Slovenec« zaničeval slovensko narod-
nost s psovko »ščavci«.

Zdaj pa, ko mu gre za to, da bi po
premetitvi splezal na lestvici za stopinjico
višje, sedaj bi mu prav prišlo, da bi bili tudi

Slovenci zadovoljnji z njim. Ali uradniki gori
omenjenega oddelka, ki imajo polno pravico
do omenjenega mesta, si ne morejo misliti,
da bi jim finančna direkcija hotela storiti to
krivico. Ali bo gospod finančni ravnatelj res
hotel zopet dregniti v sršenovo gnezdo ter
zopet razvneti vihar nevolje, ki se je komaj
nekoliko polegled vsled dogodkov zadnjih ča-
sov?! Uverjen naj bo, da se njegov ugled v
očeh podrejenih mu uradnikov ne poviša
in mogel bi gospod Oton pl. Zimmermann
tudi kje drugje pasti v ne... milost!

Ali nas umeje?!

Nadaljujmo torej poglavje! Na okr.
sodišču v Podgradu je razpisana služba pri-
stava v IX. plačlnem razredu. Prosilec, ki
morajo dokazati znanje deželnih jezikov, naj
ulože svoje prošnje do 7. avgusta predsedni-
štvu dež. sodišča v Trstu.

Sodni okraj podgrajski je izključno
slovenski, a razpis službe sodnega pristava,
ki naj posluje v tem slovenskem okraju, je
zopet izključno italijanski. To je dovolj
dokaza, da italijanski razpis za Plezzo-
Flitsch (slovenskega Bovca ne poznajo) ni bil
le slučajen, ampak da je to trdno določen
zistem preziranja slovenskega prebivalstva.

V razpisu zahtevajo znanje deželnih je-
zikov, torej tudi slovenskega. Odkrito bodi
povedano: ta sicer pravična, in se stališča
praktične potrebe neizogibna zahteva zveni
nam na uho kakor krvava ironija, ker nam
govore hkratu notorična dejstva, da so po
mnogih slovenskih krajih — kakor govore
izgledi (iz sedanjosti ali pa minulosti) v Pod-
gradu, Sežani, Ajdovšini, Tolminu — c. k.
državni uradi nekaka zastopstva italijanstva
v pokrajini, a respektivni gospodje se očitno
gerirajo kakor — konzuli italijanske
stranke.

Izlasti pa bi mogli ravno v Podgradu, za
kateri kraj se sedaj razpisuje mesto pristava,
zapeti jako mčno pesmico v tem pogledu:
kako so namreč neki gospodje na c. k. državnih
uradih totalno zastupili poprej cvetoče
socialno življenje tako, da so potem na rui-
nah prejšnje harmonije rastle: jeza, sovra-
štvo, prepri in tudi — razne pravde.

To je posledica zistemu italijanskih raz-
pisov za službe v slovenskih krajih, zistemu,
ki uprav sili med slovenski narod ljudij, ka-
terih srce je — drugje! Ljudi, ki se med
našim narodom nikdar ne čutijo domače,
ampak le nekake misijonarje družih idej in
drugih aspiracij, ki niso ravno v soglasju s
potrebami in željami naroda, za katerega bi
tudi oni morali delovati!

Naši Podgrajci gotovo pritrdijo temu, kar
pravimo tu in še podčrtajo dvakrat.

Koliko časa še? Pišejo nam: Avstrij-
ski podaniki imamo svojo ustavo — na pa-
pirju — v kateri so zagotovljene enake pra-
vice vsem podložnim narodom.

Člen 19. temeljnih avstrijskih osnovnih
zakonov je oni, kateri, kakor rečeno, zago-
tovlja vsem narodom te države — enake
pravice. Žal, da ta zakon, kakor tudi mnogo
drugih, obstoje za nas Avstrijske Slovence le
— na papirju.

Kako v Avstriji dajajo vsem narodom
enake pravice, se lahko prepriča vsakdo,
samo da pride v Trst in si tu ogleda razne
c. k. uradnike, razna c. k. poslopja in njih
nadbise. Niti ni treba, da bi šel v dotične
urade, kjer bi se istotako moral osvedočiti,
da tu ne velja nikak člen avstrijske ustave,
vsaj oni ne, kateri, kakor omenjeno, zagotav-
lja vsem avstrijskim narodom enake pra-
vice!!

Od vseh tržaških c. k. in c. in kr. ura-
dov ter poslopij imajo le namestništveni ko-
misarijat za tržaško okolico, kadetska šola in
pa vrt vojaške bolnišnice zraven drugih tudi
slovenske nadbise!

Kakor z nadpisi, tako je tudi s c. k. ura-
dniki.

Ako greš v eden ali drugi c. k. urad,
v katerem imaš posla in ako si tam naletel na
uradnika, ki razume slovenski jezik, je to
nekaj tako nenavadnega, nekaj tako redkega,
da človek kar — ostrmi — kar se pa seveda
le prav redko dogaja!

S tem nismo hoteli reči, da se na c. k.
uradih ne da v slovenskem jeziku ničesar
opraviti. Opravi se že, toda sramotno je, da
morajo tam še le iskati človeka, ki zna go-
voriti oni jezik, katerega bi morali govo-
riti tu vsi c. k. uradniki, ker je slovenski
jezik v Trstu deželni jezik. Obilokrat pa ne
zadostuje, da laški ali nemški, slovenskega
jezika nevedči uradniki iščejo po sosednjih
uradih človeka, ki naj opravlja posel, za ka-
terege ni plačan; dogaja se tudi slučaj, da

tak, slovenščine nezmožen uradnik, pomigne s prstom, ter tako pozivlja stranko, naj mu sledi! Potem, ko je uradnik se stranko obhodil 3—4 sobe, najde človeka, ki zna slovenski, ki pa ima svoj posel in ni dolžan opravljati službo za uradnike, ki niso sposobni vršiti službe ces. kr. uradnikov v Trstu.

Koliko časa bomo še trpeli ta e. k. zastavljanja v uradih?

Koliko časa bomo dopuščali, da se bodo e. kr. višje oblasti igrali z nami, z našimi narodnimi pravicami in z državnimi temeljnimi zakoni?!

Ni-li skrajni čas, da odločno in energično nastopimo proti tem ces. kr. »dobotom«?

Sedaj, v par tednih, odprejo novi redarstveni urad, na katerem bo, kakor se nam poroča — zopet vse nemško in laško, med tem, ko bodo naše le dolžnosti za vzdrževanje teh, tudi za tržške Slovence določenih uradov!

Na e. kr. namestništvu ne poznajo ali poznajo le deloma naš jezik in nečje niti slišati o kakem slovenskem nadpisu; na redarstvenem uradu je isto. C. kr. sodišča nosijo le nemške, oziroma laške nadpise; e. kr. pošte, e. kr. finančni uradi, e. kr. davkarija, e. kr. železniški uradi in celo e. kr. mero-sodni urad — nimajo niti enega slovenskega nadpisa, da-si so ti uradi po veliki večini namenjeni za vse Primorsko! Je-li to ustavn? Je-li to zakonito? Nas je sram, ko mislmo, kako e. kr. uradi postopajo z našim narodom in skrajni čas je, da se ti visoki gospodi pove, da tako ne sme iti dalje!

»Lumparijo«, ki jo kaže »Sl. Naroč« v babjih kvantah in v svojih »ponožno in uljudno pisanih noticah«, mu povrnemo jutri in pokažemo, kje res — »nekaj smrdic«.

Definicija označenja »kraj«. Finančno ministerstvo je odločilo, da v ošefijalni jezikovni rabi označenje »kraj« ne velja za politično obščino, ampak velja za vsaki sestavni del take občine, ki je naveden kakor »kraj« v seznamu krajev v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru, po vspehih zadnjega ljudskega štetja.

Veselic s plesom. — Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi v nedeljo dne 2. avgusta, v prostorih »Konsumnega društva« v Rojanu, veselico s plesom in šaljivo pošto se sledečim razporedom:

1. * »Narodna Hrvatska«, koračnica, godba.
2. A. Föerster: »Planinska«, zbor, godba.
3. P. H. Sattner: »Za dom med bojni grom«, možki zbor.
4. Fogl: »Ciganc«, zbor, godba.
5. A. Grbec: »Venček slovenskih pesmi«, mešan zbor.
6. Titl: »Slovenska sinfonija«, godba.
7. F. S. Vilhar: »Nočna pjesma«, možki zbor.
8. Parma: »Pozdrav gorenski«, valček, godba.
9. Laharnar: a) »Pri zibelci«, b) »Škrjanček«, mešan zbor.
10. Rieder: »Od sreca k sreca«, venček, godba.
11. Avg. A. Leban: »Melitva«, možki zbor.
12. a) Bendl: »Križaci na moru«, zbor, b) Parma: »Amazonke«, koračnica, godba.
13. Fr. Rebec: »Na mostu«, gluma v jednem dejanju.

Petje bo vodil društveni pevovodja g. A. Grbec.

Pri veselic in plesu bo sodelovala Wagnerjeva godba. — Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina 50 st. (25 nvč.); k plesu možki 1 K, ženske 40 st. (20 nvč.).

Na obilo udeležbo uljudno vabi odbor.

Koncert. »Konsumno društvo« pri sv. M. M. spodnji na Kolonkovec priredi v nedeljo dne 2. avgusta t. l. vrtni koncert s plesom. Na koncertu bo sodelovalo pevsko društvo »Slava« in domača godba. Začetek koncerta ob 4. uri pop. in zvršetak ob 8. in pol uri zvečer. — Ustopnina na koncert prosta. Začetek plesa ob 9. uri zvečer in zvršetak ob 3. uri zjutraj. Ustopnina k plesu za gospode 30 nč., za gospe 20 nč.

Čisti dobiček pripade na korist družbi sv. Cirila in Metodija.

Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Javna zahvala. Konsumno društvo pri sv. M. Magdaleni Zgornji se najprirodnejše zahvaljuje slavnemu pevskemu zboru svet-jakobske čitalnice in pevovodju g. Rakuši za sodelovanje na zabavi v društveni gostilni in za vse delovanje tega pevskega zbora na probujanju narodne zavesti v našem okrožju. O d b o r.

Teman dogodek. Oblastim daje sedaj posla nastopni dogodek:

O sestavljanju onih list mladeničev, polvr-

ženih vojaškemu naboru, ki so bili rojeni leta 1883, so na tukajšnjem statističnem anagrafičnem uradu naleteli tudi na nekega Gustava Volariča, čegar bivališča niso mogli najti nikakor. Kakor rojstni dan mu je vpisan 24. september 1883., a ime matere je vpisano za Katarino Volarič. Ime očeta ni navedeno.

Otrok je bil krščen dne 29. septembra istega leta v cerkvi sv. Antona novega in kuma sta bila neki Anton Simoni in neki Jakob Zabrič. Poizvedovanja so dovedla do tega, da se je državnemu pravdnistvu predložila ovadba radi zginotja tega otroka. Državno pravdnistvo je poverilo nadaljnja poizvedovanja tukajšnjemu redarstvu. Ta poizvedovanja so dovela na to, da se je mati v letu 1885. poročila z nekim uradnim slugo. Na policijskem zaslišanju je s prva žena tajila z vso odločnostjo, da bi bila porodila dete pred svojo možitvijo v letu 1885. Tudi nje mož ni nič slutil o tem. Ali po opetovanem zaslišanju se je omehčala in priznala, da je dva dni po krstu ostavila dete na dvorišču neke hiše v ulici Media. Na to je oblast še pridneje nadaljevala poizvedovanja, ki so posnela, da je dne 2. oktobra 1883 udova Dominika Radivo našla na dvorišču hiše št. 131 v ulici Media živo dete možkega spola, katero je tedanji redarstveni nadzornik Čenčična izročil porodišnici tukajšnje mestne bolnišnice. Do tu kažejo sled dosedanja poizvedovanja. Mater so zaprli.

Velika tatvina. Gospod Avgust Levi, lastnik tiskarne, ima stanovanje v ulici sv. Ivana št. 7, a je sedaj se svojo družino na letovišču v Barkovljah. V ponedeljek v jutro je prišel gospod Levi iz Barkovelj, ker je imel posla v svoji tiskarni. A prej, nego v tiskarno, je šel na stanovanje. Tu pa je našel gruzez nered: Omare so ležale na tleh ena vrhu druge; vse je bilo razmetano, kakor po hudem viharju. G. Levi je takoj preiskal po predalih raznih omar in prišel do prepričanja, da mu je bilo ukradenih raznih dragocenosti in mnogo perila, kar je vse skupaj vredno kakih 2000 kron. Na to je šel takoj na policijo in tam prijavil tatvino, katere je žrtva.

Ker je našel o svojem prihodu v stanovanje vrata zaklenjena, se sodi, da so tatovi odprli ista z vetrihi. Gospod Levi je zavarovan proti tatvini potom uloma.

Nezvest poslovodja. Gospa A. Bottoni, ki ima v ulici Caserma št. 7 trgovino s pomarančami in limoni, je predvčeršnjim popoldne hotela nekoliko pogledati knjige svoje trgovine. Ker pa je zapazila takoj, da knjige niso popolnoma v redu, je začela pregledovati bolj pazno. Kmalu je prišla do zaključka, da je zmanjkalo 600 kron, o katerih je vedela, da so bile vplačane, a niso bile nikjer vpisane. Ker je vedela, da si ni mogel prijaviti tega denarja nikdo drugi, nego njen 37-letni poslovodja Anton S., stanujoči v ulici Luigi Ricci, je tega takoj poklicala in mu očitala to poneverjenje. A oni se je čudil in jezil, kako da ga more ona dolžiti ter izjavil, da on po tem obdolženju ne ostane več pri njej. In res je poslovodja na to odšel.

Gospa, ki mu je hotela odpustiti ta pogrešek, je čakala, da bi se povrnil. A zastonj; nezvesti S. se ni prikazal več. Včeraj v jutro je pa gospa našla, da je S. zadnje dni iztirjal na pošti 2 poštni nakaznici in sicer eno za 400 kron in drugo za 1000 kron. Prijavila je torej vso stvar policiji, a nezvesti poslovodja jo je mej tem popihal iz Trsta.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 21.1, ob 2. uri popoldne 27.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.5 — Danes plima ob 2.3 predp. in ob 1.0 pop.; oseka ob 7.4 predpoludne in ob 7.12 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

Deželni hipotečni zavod za Goriško.

V kuratorij tega zavoda so — kakor javljajo laški listi — imenovani: dr. Kamilo Egger in Ivan Gasser in deželna poslanka Leopold Bolko in Ivan Lapanja. Temu imenovanju ne bi oporekali. Ali pristranost in animoznost nasproti slovenskemu življu se začenja s tem, da je deželni odbor goriški imenoval ravnateljem zavoda tujca, davčnega nadzornika dra. Staudingerja, da-si je za to meste zaprosil domačin, deželan, ki je v viši finančni službi, nego Staudinger in ki ima še to prednost, da je že več let samostojen načelnik davčnega oddelka, dočim je bil imenovanec vedno le pridodeljen. In kar nam to

imenovanje kaže še v posebno kričeči luči, je, da oni, katerega niso hoteli imenovati, pozna oba deželna jezika, imenovanec pa ne. Tega nečuvnega postopanja deželnega odbora ne treba pojašajevati dalje, ako povemo, da je oni, katerega niso hoteli imenovati — Slovenec!

Vesti iz Kranjske.

* Na Jesenicah ustanovi kranjska industrijska družba nemško šolo. Tako se sistematično širi germanizacija celo v naši osrednji pokrajini, a Slovenci se koljejo med seboj za — načela. In onim, ki so se drznili izreči grajo na takem narodnem herostrastvu se pritiska na čelo žig lenuhov, puhlih frazerjev in koristolovcev.

* In tako dalje!! Vojaki, ki zasramujejo Slovence na javnih ulicah ljubljanskih, so postali tipični pojavi. Predvčeršnjim je neki častniški namestnik na mestnem trgu izizzvalo fiksiral družbo treh učiteljev. Slovenska družba se ni menila za provokaterja in je šla dalje. A ker jih je vojak le še fiksiral, se je eden iz slovenske družbe ozrl. To pa je bilo vojaku v povod, da je žalil Slovence z besedami: »Lausbub setäbiger, was fixiren Sie mich?!« A ko je drugi iz družbe vprašal žaljenega: »Kaj ti je rekel?!« — je priskočil tisti bodoči oficir, ter je tudi njemu zalučal psovko »Lausbub« in mu ob enem pripeljal zausničeo. Ko pa je Slovenec tudi vrnil z »Lausbubom«, je Nemeec pripeljal Slovence še več zausničeo.

Sedaj pa pustimo, naj pripoveduje dalje »Slovenski narod«:

»Slovenci so se zbal, da bi Walland potegnil sabljo in so šli na to na policijo, kjer so stvar naznsnili. Pred mestno hišo se je vnel nov konflikt baš ob navzočnosti policije. Ravno kar došli slovenski visokočolci so zahtevali, da se Nemeec aretirajo. Nemeec pa so upili in razsajali po veži pred stražnico, kakor bi bili ne vemo kje v »Reichu« in hoteli so, da bi zaradi njih vse goverilo nemško. Walland je tudi vpričo stražnikov pretil, da potegne sabljo in jo je faktično tudi že nekoliko izvlekel, pa se zopet premislil in jo potisnil nazaj. Nemškimi izzivačem in pretepačem se seveda ni storilo ničesar, dasi bi jih policija bila morala potisniti v špekamro! Stvar pride seveda pred sodišče«.

Take stvari se dogajajo v Ljubljani na javnih ulicah! Slovence, ki ima kaj ponosa v sebi, mora rudečica jeze in — srama zaliti obraz gori do ušes! In naj je že — kakor se nam je očitalo o neki priliki — naša glava zmedena ali pa ne, fakt ostaja vendar, da bi malo represalij proti nemški nesramnosti ne škodilo tudi v deželnem zboru kranjskem! Korajža proti »Edinosti« utegne biti sicer sila častna reč v Ljubljani, ali nekoliko korajže na ljubljanskih ulicah tudi ne bi bilo odveč. Hio Rhodus... gospoda: to vam je v sveto narodno slovensko dolžnost!

Brzobjavna poročila.

Dr. Koerber.

DUNAJ 29. (B.) Ministerski predsednik dr. Koerber se je danes zjutraj povrnil semkaj iz Ischla.

Zahteve španske vlade.

MADRID 29. (B.) Vlada bo zahtevala kredit 4 milijonov, od katerih hoče uporabiti 2 milijona za arzenale Cadix, Cartagena in Ferrol, a dva milijona za službo aktivnega brodojva.

Novi državni finančni minister.

DUNAJ 29. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja nastopni cesarski ročni pismi: »Ljubi grof Goluchowski! Odpuščaje vas iz službe začasnega vodstva mojega skupnega finančnega ministerstva in od začasnega vrhnega osrednjega vodstva stvari Bosne in Heregovine, imenujem svojega izrednega odposlanca in pooblaščenega ministra na kraljevem grškem dvoru, Štefana barona Buriana, mojim skupnim finančnim ministrom in Vam nalam ob enem, da mu naznanite moje pripoznanje na njegovem dosedanjem izbornem službovanju. — Ischl 24. julija 1903.

Fran Josip I. r.

Goluchowski I. r.

»Ljubi baron Burian! Imenujem Vas svojim skupnim finančnim ministrom. — Ischl, 24. julija 1903.

Fran Josip I. r.

Goluchowski I. r.

ISCHL 29. 29. (B.) Cesar je zaprisegel skupnega finančnega ministra barona Štefana Buriana. Nadomestovaje grofa Goluchow-

skega je posređoval drž. vojni minister vitez Pietreich.

Knez Ferdinand bolgarski.

MONAKOVO 29. (B.) Knez Ferdinand bolgarski je dospel sinoči semkaj.

Trgovinska pogodba med Anglijo in Kitajcem.

LONDON 29. (B.) »Times« javlja iz Pekinga dne 28: Angleško-kitajska trgovinska pogodba je ratificirana.

Novi turški minister za mornarico.

CARIGRAD 28. (B.) Novi minister za mornarico Dželal Bey je izišel iz sodne karijere. Po armenskih nemirih je bil podpredsednik specialne komisije, ki je tem povodom vodila preiskavo v notranjem Anatolije.

Kriza na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 29. (B.) (Zbornica poslancev). Čuje se, da je pojavivše se posređovalne predloge grof Khuen odklonil, ker je kardinalna točka predlogov ta, da bi vlada dala obvezno izjavo glede madjarskega poveljstvenega jezika, kar pa je nezdržljivo s stališčem liberalne stranke in vlade.

Obletnica smrti kralja Humberta.

RIM 29. (B.) Na javnih in mnogih privatnih poslopih so razobešene žalovalne zastave. Kralj je dospel ob 7. uri in tri četrt zjutraj in se je takoj podal v Panteon.

Kmalu za njim je prišla kraljica-mati Margerita. Dvorni župnik je daroval sv. mašo. Kralj je položil lovorov venec na grob kralja Humberta. Pred panteonom zbrana množica je spoštljivo pozdravljala kralja in kraljico.

Zdravilišče Sauerbrunn Radein, Höhn & Cie, e. kr. dvorni in papeževi založniki iz kopaljšča v Radencih (Bad Radein) na Štajerskem je prejelo od dr. Lapponija, telesnega zdravnika Nj. Svet. pok. papeža jako laskavo pripoznalno pismo, v katerem hvali izvrstno delovanje njihove zdravilne vode. Zdravilni vrelci v Radencih (ki je poznan kakor najmočnejši vrelci natrona in lithiona v Evropi), je tudi v avstro-ogrski državi upeljan v najvišjih krogih.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijska lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista »Edinost« v Trstu

Velika zaloga
portlandskega cementa
in živega apna
HEKTOR ZERNITZ
ulica Torrente
nasproti Volti di Chiozza.
Gosp. Avgust Aratti je edini pooblaščenec
za vsprejemati naročil.

Odda se v najem

mobilirana soba v slovenski družini.
Primerna za delavca. Naslov v tiskarni
»Edinost«.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznano
tvarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osušil
v to nalašč pripravljeneh prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond **25.000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75.000.000 K.**
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslojja in premičnine p. požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

— — —
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnovenkristne namene.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

prilagoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v smislu gesla: **Svoji k svojim!**

Jaz Ana Csillag

se svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavitejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povspesuje rast istih, poživlja lasnik povspesuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld., Pošljem po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa poštanim povzajem povsem svetu iz tovarne kamor naj se pošljajo vsa naročila.

ANA CSILLAG
DUNAJ I., Graben št. 14
BERLIN, Friedrichsgasse št. 56.

Blag. gospa. Ana Csillag!
Prosim pošljite en lonček Vaše izvrstne pomade, na naslov eksel. gospe grofice Kilmansegg, namestn. soproge na Dunaju, Herengasse 6, III nadst., koje z dobrim uspehom uporablja za negovanje lasij.
Spoštovanjem
Komorna dama Nj. eksel. Irma Pletzl.

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi zopet 2 lončka Vaše dobre pomade.
Gospa. gener. konzula Gutman Berhardstr. 1

Mad. Ana Csillag!
Uljudno prosim pošljite mi po povzetju 1 lonček Vaše izvrstne pomade za raščo lasij.
Spoštovanjem
Emilija Radunsky
kom. dama pri Nj. zviš. gospej princeziji Hoenlohe, Châteon de Roncy.

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite po povzetju 2 lončka Vaše pomade za raščo lasij. Jaz sem razočarana o dobrem in hitrem uspehu. Moji lasje so čudovito v kratkem času zrastle in se povsod kaže nova rašča vled česar mi je v prijetno dolžnost Vašo pomado povsod priporočati.
Spoštovanjem
Grofica E. W. Zedwitz
Unt. Neuburg b. Asch (Česko).

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite mi vnovič še en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.
Princezinja Carolath, (Cöthen. Ahn.)

Blagor. gosp. Ana Csillag!
Po nalogu Nj. ekselence gospe pl. Sygényi-Marich (avstr. poslanice v Berlinu) prosim uljudno izročiti mi en lonček Vaše izvrstne pomade. Sprejmite ob enem toplo zahvalo. Gospa grofica se je zelo pohvalno izrila o dobrem uspehu pomade.
Z vsem spoštovanjem
Frieda Giese, komorna dama Nj. ekselence.

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite mi 4 lončka Vaše izvrstne pomade
Čes. in kr. konzulat v Rigi.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite po povzetju 1 školjico Vaše čudodelne pomade za raščo lasij.
Spoštovanjem
Dr. A. Zepold, kopal. zdrav. Ernsdorf Šlesko.

Velec. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi takoj še en lonček Vaše dobre pomade. Z dosedanjim uporabo sem zelo zadovoljna. Naslov: Eteka pl. Mally, soproga sodn. preda. v Temesvaru.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

prilagoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

srajc belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravater zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Vezenine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Svoji k svojim
Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetirja. — Ure, silvalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Ženitna ponudba.

Udovca z dvema malima otrocema, 45 let star mirnega značaja, pošten slovenski delavec, imali posebnik v tržaski okolici, se želi poročiti s kako gospodično ali vdovo od 35 do 45 let staro ki naj bi imela kakih 400—500 gld dote, koja se zavaruje na premoženju.

Ponudbe naj se pošljajo na naslov: »Domača ereča« Sv. Ivan pri Trstu, poste asstanto.

JAKOB BAMBIČ

— trgovec z jedilnim blagom —

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

prilagoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, nadalje moko, žito, kavo, sladkon. Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

V novi gostilni

„ALLA FERMATA DEL TRAMWAY“

v Rojanu

se točijo vina iz najboljših kletij v Istri in sicer:

belo	po 44 nvč. liter
refošk	„ 44 „ „
istrski teran	„ 36 „ „
od 5 litrov naprej	„ 32 „ „
Opolo	„ 44 „ „
Beljaško pivo	„ 26 „ „

Kuhinja je z mrzlimi in gorkimi raznovrstnimi jedili vedno pripravljena.

Kdor dokaže da bi bila vina ponarejena, vdobi v dar 1000 kron.

Za obilen obisk se priporoča

Dominik Vivoda
krčmar.

Zahtevajte

bogato ilustrovani cenik pariškega blaga od gumija ki obsega jako zanimive novosti ter se pošlja gratis in franco.

Gummiwaaren Etablissement J. Schwarzmande
I., DUNAJ, Rothenthurmstrasse 3.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kulinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. n.istr. od 1—2 in 5—7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Kočija v dobrem stanu, z enim ali dvema konjema se takoj proda. Naslov: Jakob Klein ul. Molin piccolo nasproti restavracije. „Alla città di Frankfurt“.

Kuharico se išče za neko gostilno v Trstu. Naslov povz. uprava lista „Edinost“.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedene od 25 in 33 cm, šestvogalne plošče od 20 in 25 cm

po K 2. — □m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Javni ples v Bazovici

priredi

bazoviška mladina

v nedeljo dne 2. avgusta

ob 3. uri popoldne

v gostilni gospoda Malmica (podstresje).

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell'Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

— Popolno opremljene sobe. —

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Službo v kaki pisarni

išče bivši podčastnik z jako lepo pisavo ki je več slovenščini in nemščini v govoru in pismu, italijanščini pa v govoru. Pojasnila daje Anton Valenčič, narednik pri 97. pešpolku.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu krepoanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurznim izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Bor-na naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzgida.

Promet s čeki in nakaznicami.